

Szín

A MAGYAR MŰVELŐDÉSI INTÉZET LAPJA

2/5

TARTALOM

Editorial 1

Megkérdeztük

Heribert Hinzent 1

Striker Sándor: A felnőttoktatás ma: ablak és/vagy tükör 6

T. Kiss Tamás: A felnőttoktatás törvénybe foglalásának kísérleteitől a közművelődési törvény megalkotásáig 10

Földiák András: Az 1997. évi kulturális törvénytervezet közművelődési fejezeteiről 18

Hazag Mihály: Kistelepülések Közművelődési Szakembereinek Országos Tanácskozása Encs, 1997. június 25-26-27. 20

Kitüntetettek augusztus 20. alkalmából

Intézetünk kitüntetettje:

Angyal Mária 23

A kitüntetettek közül még:

Szakáll Judit 23

Kiss László 24

Könyvismertetés

Beke György: A nemzetiségi kulturális autonómiáról

A Balatonalmádiban 1994. április 14-16-án rendezett tanácskozás előadásai. Kiadta a Magyar Művelődési Intézet 1997. (Szerk.: Halász Péter) 26

Augusztus 20-i kitüntetettek listája

A SZÍN a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával jelenik meg.

SZÍN - országos közművelődési folyóirat. Megjelenik kéthavonta. A Magyar Művelődési Intézet lapja.
Szerkesztő bizottság: Bóka Mária (Székesfehérvár), Gyulai Lajos (Miskolc), Jagasics Béla (Zalaegerszeg), Kary József (Eger),
Slézia Gabriella (Budapesti Művelődési Központ), Szabados Péter (Kaposvár), Szelestey Zsuzsanna (Veszprém).

Főszerkesztő: MÁTYUS ALIZ. Kiadja a Magyar Művelődési Intézet.

Felelős kiadó: FÖLDIÁK ANDRÁS. A szerkesztőség címe: 1251 Budapest Corvin tér 8. Tel: 201-5053. Fax: 201-5764

Ára: 90 Ft.

Borítóterv: Szűts Eszter

E számunkat Forgách András fró rajzaival illusztráltuk.

A Batthyány téren a metróban egy hajléktalan az újságot ajánlja. Az ára ötven forint, de annyit adjak érte, amennyit akarok. Egy százast fizetek, a helyzet szabályos és nem vesz el energiát. A lap címe: Fedél nélkül. A lapra ráírva, hogy az újság ára árusát illeti. Sőt, hogy: „A lapért felajánlott pénzösszeg adomány, mely teljes egészében a terjesztőé.” Legális a megszerzés, a vásárlókör felderítésére irányuló tájékoztató-ismerkedő aktus. Legális a pénzszerezés és annak módja. Egy hajléktalan egy kulturális terméket, egy újságot használ fel eszközként, hogy pénzhez jusson. Egy objektiváció egy helyzetre legalizálja egy hajléktalan helyzetét.

A Fedél nélkül egy újság, ISSN számmal. Megjelenik négy oldal terjedelemben, 500 példányban, van kiadója, főszerkesztője. A szám, amit megvettem, a 85. A benne megjelenő írások javítatlanok, formailag, helyesírásukat tekintve egyaránt. A lap alaphangja a büntudaté. A hajléktalanok verseikben, prózai írásaikban, beszámolóikban egy állapotról szólnak, a lecsúszott, lekérült, alul levő emberéről. /„Megy az élet a maga útján/ És én kint vagyok az utcán/ Ne haragudjatok érte/ De azt hiszem meg nem érte/...” idáig süllyedtünk... Innen már sajnos nagyon nehéz fölállni. Pedig szeretnénk még egyszer újra emberek lenni. Emberként újra odaállni az emberek elé.” Ez a hang keveredik a szentimentalizmussal és a csodavárással. „Kívánom minden hajléktalannak, hogy minél hamarabb jöjjön helyre és békében éljenek e kegyetlen világban.” A példa is megvan a lapban a várt szolidaritásból: „Kivert kutyák egy kivert kutyáért! Tösgyökeres hajléktalanok vagyunk, nem is kevesen. Éppen ezért hasonlóságot társaink sorsát teljes szívvel át tudjuk érezni. Legyen akár kutya, akár macska, akárki, Isten teremtménye. Kóborolunk nappal, téren próbálunk aludni éjjel. Történt minap, hogy leltünk egy hasonlóságot társat. Igaz, Ő négy lábbal rendelkezik... sors társunkká lett. Közös az életünk, közös az ételünk. Ami a legszebb az egészben, hogy Ő - nagy Ő, igen - ezt meg is becsüli, értékelni tudja.”

Találkoztam már társadalmi csoportokkal, amelyekkel hatásosan sikerült elfogadtatni, hogy létrehozói és nem elszennyelői helyzetüknek. Annak idején a vidékről a fővárosba, iparba és leányszállásra került lányok is ilyenek voltak. Őket is társadalmi mozgások vitték-hozták az országban, amiről tudásuk nem volt, viszont az élethelyzetükből következő problémáik megoldhatatlanná válásakor agyonnyomta őket a büntudat.

A hajléktalanok lapja azt látszik igazolni, hogy a „fedél nélküliek” magukra vállalták már a bűnt, a lecsúszást, az emberi életből való lemondást. Amivel együtt jár, hogy erő-vesztett helyzetbe kerültek, azaz mindannak híjával vannak, ami változtatáshoz szükséges. A lapban egy hangfoszlány maradt még valami épségből. „Saját magunknak kellene ezt az egészet megoldani, de hogyan és miképpen. Kicsúszott a talaj a lábunk alól.” És még magyarázat is van hozzá. „Rendszerváltáskor olyan sokan voltak a jóakarók. Nem tudom ezek hova lettek, mi lett velük. De úgy néz ki, hogy elfogytak. Biztos belefásultak, belefáradtak ebbe az egészbe, akár csak mi. Joguk van hozzá - ők is emberek, ők is elfáradhatnak.”

Aztán majd jönnek a szegények, az elszegényedők, aztán sorban azok az értelmiségiek is, akik arra lennének hivatottak, hogy új generációkat neveljenek, mind-mind a maga büntudatával, mert minden társadalmi csoporton belül csak a meglévő sikereseket kell bemutatni, s az elég, hogy a többiek azt érzék, amit kell.

Zavarban vagyok az emlékeim előtt. Párizsban a fedél nélkülieket nem nyomta ilyen teher?

MÁTYUS ALIZ

Kell egy jó zenekar!

DR. HERIBERT HINZEN

1977-ben csatlakozott a Német Népfőiskolai Szövetséghez /DVV/, 1991-1995 között a Német Népfőiskolai Szövetség Nemzetközi Együttműködési Intézetének /IIZ/DVV/ igazgatója volt, jelenleg a IIZ/DVV budapesti hivatalának igazgatója. Oktat a Kossuth Lajos Tudományegyetemen Debrecenben és a pécsi Janus Pannónius Tudományegyetemen.

K.: Hogyan fogalmazható meg a felnőttoktatás célja, feladata?

H.H.: A felnőttoktatás az egész felnőttképzés rendszeréhez tartozik. Számomra a felnőttképzés éppen olyan fontos, mint az iskolai oktatás, a szakmai és az egyetemi képzés. A felnőttoktatás mindenre kiterjed, amit nálunk /Németországban/ továbbképzésnek jelölnek meg, függetlenül attól, hogy a hallgatók milyen oktatási formában vesznek részt; általános iskolában, középiskolában vagy egyetemen. A felnőttoktatás nagyon fontos része az egész életen át tartó tanulásnak. Az élet hosszú tartó tanulás a születéssel kezdődik és a halállal végződik. Mindenesetre mi a felnőtt korra koncentrálnunk. A felnőttoktatásnak orientáló és kvalifikáló funkciója van. Bármilyen területen dolgozunk, egész életen keresztül mindig újat kell tanuljunk, akár továbbképezzük magunkat, akár más, új szakmát sajátítunk el.

K.: Mit jelent az, hogy a felnőttoktatásnak irányító funkciója van? Ez a szakma saját cél- és feladatmegjelölése, vagy megfogalmazott társadalmi, gazdasági elvárásokból következik?

H.H.: Én azt gondolom, hogy ez kölcsönhatásban történik. Vegyük példának a politikai rendszerváltást Magyarországon. Nagyon sok változást a politika határozott meg, ebben közrejátszott a hazai politika és a világpolitika. De nagyon sok változás bizonyos automatizmus alapján történt. Az emberek formálták gyakorlatilag ezt a fejlődést. Születtek ötleteik, ők irányították a kívánságaikat és az álmaikat, ezért akarták a változást és ezen dolgoztak is. Bizonyos területeken konfliktusok keletkeztek a politika és az emberek között. Volt ellenállás is a rendszerváltás alkalmával. Mindenesetre, ha egy rendszerváltásnál az emberek változtatni akarnak valamin, akkor új irányokat kell megszabni és más minőségben kell fejleszteni. Ebben a folyamatban a felnőttképzésnek döntő szerepe van, vagy kellene legyen. Ugyanezt mondhatjuk, hogy a jövőben is ilyen hajtóerőre van szüksége a felnőttoktatásnak.

K.: Eddig beszéltünk arról, hogy mi a célja a felnőttoktatásnak. De mik azok a konkrét feladatok, amiket a felnőttoktatás vállalhat?

H.H.: Akkor közelítjük meg helyesen ezt a kérdést, ha a felnőttképzés különböző területeiről beszélünk. Én egyaránt azonos jelentőséget tulajdonítok az általános képzésnek, a szakképzésnek, a kulturális és a politikai képzésnek. Azoknak az embereknek, akik a felnőttoktatás területén tovább akarják képezni magukat, gyakorlatilag mind a négy képzési területen részt kell venniük.

K.: Ezek a képzési irányok egymást feltételező vagy egymástól független, jól elkülöníthető feladatok?

H.H.: Az lenne a kívánatos, ha ezeket integrálnánk. Illetve, ha ezeket az irányokat az egyes intézeteken belül is integrálnánk. De ennek ma még számtalan akadálya van. Hogyan pl. a Művelődési és Közoktatási Minisztérium /MKM/ ezirányú tevékenységét vizsgáljuk, akkor azt tapasztaljuk, hogy az MKM el-